

Vnanje države.

Rim. Konkordat sv. stolice s Srbijo se vedno ni sklenjen; ali tega niso krivi sv. oče Leon XIII., ampak srbska vlada, za katero se skriva bivši srbski kralj Milan.

Italijansko. Naučni minister je ukazal, da se ima v Rimu napraviti javna knjižnica vseh onih knjig, katere so od papeža prepovedane. Spet nov udarec laškim katoličanom!

Francosko. Stotnik Dreyfuss, rodом žid, je pred leti prodal več važnih vojaških spisov Nemčiji. Vsled tega je bil degradiran in na neki otok prognan. Te dni pa židovski listi na vse moči njegovo nedolžnost dokazujejo ter krivdo zvrčajo ne nekega Esterhazija.

Nemško. Državni zbor, ki se snide dne 30. novembra, bode bržčas sam cesar otvoril. — Cesar je oni dan kaj lepo krščanski nagovoril vojaške novince v Berlinu. — Peters, ki je na grozen in ostuden način razširil kulturo v afriških naselbinah, je v večletno ječo obsojen.

Rusko. Pri Čiti in Nerčinskem v Sibiriji je povodenj mnogo nove železnice razdajala, da bodo morali progo dve leti popravljati. Vsled tega bode vsa sibiriska železnica še le v šestih letih gotova.

Turško. Vlada je dala Avstriji popolno zadoščenje in je obljubila tudi, da izplača, kar je za vshodno železnico dolžna. Da, Turku je samo dandanes treba pokazati resno lice, in hlače se mu že tresejo.

Špansko. General Weyler se je že vrnil s Kube; bržčas pa utegne povzročiti mnoge zmešnjave na Španskem. — Na Kubi so bili spet novi boji; ustaši so izgubili 225 mož, na španski strani pa je padlo 26 mož, 110 pa je ranjenih.

Za poduk in kratek čas.

Popotna pisma iz Dalmacije.

Na Adriji, avgusta 1897.

(Konec.)

Iz Zadra si dobil zadnje pismo; dovoli, da Ti tudi o tem mestu kratko poročam. Zader s 12.000 prebivalci ima precej laški značaj; leži na polotoku, in dasiravno sedež deželne vlade in glavno mesto dalmatinsko, nima posebnih znamenitosti, torej popotniku zadostuje ena ura, kar ladja počiva, da si najpotrebnejše ogleda. Mesto je bilo nekdanj trdnjava, od vseh strani z mogočnim širokim zidovjem obdana, še le pred 50 leti so trdnjavo opustili ter napravili na zidovju prijetna sprehajališča z lepim razgledom proti morju.

Najzanimivše poslopje v Zadru je stolnica, velika bazilika v romanskem slogu s 3 ladjami iz 13. stoletja. V notranjem se vidi lep oltar od leta 1233., na katerem se je v prejšnjih časih shranjevalo sv. Rešnje Telo, dalje klopi iz beneške dobe iz 15. stoletja, bogata zakladnica z dragoceno srebrno pozlačeno škofjo palico od leta 1460. Stolp zraven cerkve je bil še le pred 4 leti dodelan. — Nahaja se še v mestu več drugih cerkev, pa čas hitro poteče, treba je kmalu k ladji.

O Zadru popotniki prav različno sodijo, enemu to mesto ugaja, drug komaj čaka, da zopet odrine naprej; vendar nekaj mi je tu prav dopadlo in to je, da prebivalci postno zapoved veliko natančneje opazujejo, nego pri nas. Bil je ravno petek, ko smo se v Zadru mudili; eden naših popotnikov je zahteval, ko je vstopil, kakor je bilo videti, v eno najboljših krčem, za zajuterk meseno jed. »Gospod, djal je krčmar, danes ne dobite v našem mestu nikjer mesenih jedil, danes imamo post«. Zastonj je povdarjal popotnik, da je na potovanju dovoljeno

tudi postne dni uživati meso, gospodar se ni dal pregovoriti. Ako govoriš iz verskega prepričanja, misliš sem si, vsa čast tebi, takih krčmarjev bi tudi mi zlasti po mestih potrebovali, kjer mora človek dolgo iskati krčmo, da največji postni dan kako postno jed dobi.

Ura je potekla, ob 8. zjutraj odpluje ladja naprej; še 8 ur na morju in zapustili bomo našo ladjo. Vožnja naprej ima isti značaj, nego poprej. Na levo dalmatinski otoki, na desno gologlavi Velebit, katerega ljudstvo kaj rado opeva v narodnih pesmih. Že se vidi od daleč mesto Reka, na desno kraj Cerkevica s prekrasno lego. Nisem si takrat mislil, da se bo ta majhna vas malo dnij pozneje tolikokrat po časopisih imenovala. Od Cerkevica je odplul namreč lokalni parnik proti Reki, na nesrečo pa je trčila vanj velika angleška ladja, in le par minut, mali parnik se potopi, ter potegne sabo marsikatero nesrečno žrtev.

Ob 4. uri popoldne, kakor je bilo rečeno, naša ladja v Reki postoji, popotniki se poslovimo, ter voščimo drug drugemu srečno daljno pot, nekateri znanci pa takoj poiščemo parnik, ki nas ima peljati v Opatijo, da si še ta kraj ogledamo. Res krasno je vse v Opatiji, velikanske palače, prijazna sprehajališča ob morju, na desno Volovska, na levi Ika, kjer je zasačila smrt našega zaslužnega prelata g. Kosar-ja. — Prijetno mora biti bivati tukaj posebno po zimi, ker je zrak tudi v najhujši zimi tu topel in miren. Ako pa pomislim, da pridejo semkaj navadno le reveži, če tudi z milijoni, reveži, ki pogrešajo najboljši zemeljski blagor, ljubo zdravje, rad vsakemu privoščim prijetnosti tega kraja, ter se odpeljem s prvim parnikom, ki odhaja, nazaj v Reko.

Drugo jutro še porabim priložnost, da smem opraviti daritev sv. maše v oni znameniti cerkvi, kjer je stala pred stoletji hišica Matere božje. Dolga sicer ni pot iz Reke na Trsat, v pol uri se lahko tje dospe, pa cel čas stopati po stopnicah, tudi utruji. Po sv. maši se je reklo »stopiti«, da še pridem do brzovlaka, ki me spravi zopet iz Reke domov.

S tem končam popotne črtice z odkritosrečno željo, da bi tudi Ti imel kmalu priložnost, si okusiti, kako prijetno, pa tudi podučljivo in koristno je, si malo sveta ogledati. Zdaj sedim zadovoljen doma, opravljam z veseljem svoje dolžnosti, spomini na letošnje potovanje se mi večkrat obujajo, vem pa tudi ceniti resnico besed »Ljubo doma, kdor ga ima«.

J. Č.

Smešnica. Učenik razlaga učencem, kaj da to je duh, ter reče: »Duh nima trupla, zato tudi ne glave, vrata, rok in nog. Kaj je torej duh, Janezek!« — Janezek po dolgem premišljevanju: »Duh je trebuh!«

Razne stvari.

Domače. (Cesarjev dar.) Nj. veličanstvo presvetli cesar so blagovolili iz lastnega premoženja 300 fl. darovati zavodu čč. šolskih sester v Mariboru.

(Častnim občanom), ki so bili nedavno v občini Petrovče imenovani, izročile so se častne diplome. Ob tej priliki so ti gospodje 40 gl. v tamošnje ubožno blagajno darovali, za kar se jim tem potom izreka srčna zahvala in Bog plati!

(Iz Slov. Gradca.) Vodja okrajnega glavarstva v Slovenjem Gradcu je postal g. Zoff, komisar v Celju. Upamo, da bode na vse strani pravičen cesarski uradnik.

(Na Ljubnem), v gornji Savinjski dolini, prevzame prihodnji četrtek, dne 2. decembra novo izvoljeni odbor občinske posle. Spremljaj ga božji blagoslov!

(Sv. misijon) je v nedeljo, dne 21. nov. na Paki veličastno končal. Čast. oo. misijonarji-lazaristi so le strmeli nad ogromno udeležbo ljudstva. Bog daj vnetim besedam obilnega sadu!

(Nemškemu kričiču) Polzerju, ki je meseca septembra v Solčavi pri Šturmu poblatil podobo Frischaufovo, mislimo, bodo drugokrat taki »lušti« prešli. V torek, dne 23. nov. se je vršila zaradi omenjenega pobalinskega čina sodnijska obravnava v Gornjem gradu.

(Štolni patent) v slovenskem prevodu kroži v mozirski okolici. Nekaterim brezvestnim hujšakom je to očividno po volji, ker sami napenjajo razne strune, posvetiti duhovskemu stanu. Ker jim manjka resnice, pomagaj jim laž! Neki vzgledni rodoljub piše: »Ko bi ti ljudje z lažjo ne zidali, bi itak niti začeti ne mogli. Resnica pa mora zmagati. Naj nakopičijo blata visoke gore na njo, ustala bo! Saj že ustaja; ustaja že tudi v gornji Savinjski dolini. Kdor drugemu jamo koplje, sam pade v njo.«

(Franz Girstmayr), ki je dne 15. nov. v Mariboru pri občinskih volitvah 3. razreda propadel, poskusil je dne 19. nov. v mestno hišo zlezti v 1. razredu, ali tudi tukaj mu je hudo spodletelo. Kaj pač zdaj porekó njegovi državnozborni volilci v Radgoni, Cmureku, Lipnici itd.?

(Nov nemški list) bojda hočejo ustanoviti mnogi mariborski Nemci. Ne verjamemo! Psovke, s katerimi jih je danes teden »Mariboržanka« kar obsipala, bodo lepo požrli in še dalje Kralika in Kordona podpirali. Dober tek!

(Nemškemu podjetniku), ki stavi novo sodnijsko poslopje na Vranskem, so se Savinčani smejali, ker je vozil stavbeni les za to poslopje iz Celja, kakor bi na Vranskem nič več lesa ne bilo. Pač vsak po svoje!

(Odbor občine Ptujška gora) je v svoji seji dne 21. nov. na predlog župana soglasno sklenila, da popolnoma odobrava jezikovno naredbo, katero je visoka vlada za Češko in Moravsko izdala in želi, da bi se enaka naredba tudi za druge slovenske dežele izdala. Gg. državne poslance pa prosi, da bi se za pre-nareditev šolske postave tako potegovali, da bi se obiskovanje šol od 8 let na 6 let skrcilo in da bi se, kjer je potreba, poldnevni poduk vpeljal, da se ne bi potem s tako silo na stavbo novih in dragih šol pritiskovalo, sedaj v tako slabem položaju kmečkega prebivalstva.

(»Narodni dom« v Mariboru) je minolo soboto popoldne bil dozidan, kar so delavci z običajnimi napitnicami slavili. Te dni pa pride velikanska stavba pod streho.

(Poboj.) V nedeljo zvečer so se nekateri ničvredneži v Strasgonjci blizu Pragarskega napili »šnopsa« pri socijaldemokratu Stampflnu, potem pa ubili Peharjevega hlapca, doma s Savinjskega. V pošteni cirkovski fari že deset let ni bilo slišati o kakem poboj.

Društvene. (Za dijaško kuhinjo) v Mariboru so darovali: Blag. gosp. nadporočnik Alojzij Serbec 3 krone; preč. g. Jož. Flek, inful. prošt v Ptuj, 5 gld., č. g. Matija Vaupotič, kaplan v Dramljah, 3 gld. Bog plati!

(Dijaški kuhinji na Ptuj) sta darovala dva mariborska gg. romarja dne 2. nov. 4 gld. Bog plati! — Slovenci, ne zabite dijaških kuhinj!

(Požarna bramba na Vranskem) ima nemško komando za to, ker je njen »hauptman« slovenski narodnjak. Heiló, zavedni Vrančani! V okolici Kaplja, šentjurske župnije, se tudi snuje požarna bramba. Komanda bo bajé tudi nemška. Teremtete!

(Mestna hranilnica ljubljanska) ne bode znižala obrestne mere za hranilne vloge, ampak bode tudi v prihodnje obrestovala uloge po 4°/_o in bode sama

plačevala novi rentni davek, tako da bodo ulagatelji dobivali cele 4% obresti od ulog. Mestna hranilnica ljubljanska je danes največji slovenski denarni zavod, ima že blizu pet milijonov ulog in je popolnoma varen zavod, ker za vse uloge jamči mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

(»Vzajemna zavarovalnica zoper ogenj« na Ljubnem, v gornji Savinjski dolini, se ustanovi. Namen tega velevažnega društva je, združiti posestnike v društvenem okolišu, ves gornjegrajski okraj, da drug drugemu podpirajo v slučaju požarnih škod, katerih niso sami zakrivil.

(Čitalnica na Vranskem) že več let spi. Danes ima zopet svoj običajni letni občni zbor. Upajmo, da se enkrat vendar naveliča »spanja pravičnega« in da znova ide na narodno delo in to tembolj, ker se zdaj ondi ustanavlja »dopelt« pevski zbor!

(Ustanovitev »Bralnega društva« na Frankolovem) se vrši v nedeljo, dna 28. novembra ob 3. uri popoldne v prostorih g. Dominika Bezenskega. Vspored: 1. Pozdrav. 2. Slavnostni govor. 3. Poročilo o delovanju začasnega odbora in pojasnjevanje pravil. 4. Volitev predsednika in odbora. 5. Vpisovanje udov in nasveti. Ustanovi se bo tudi društven mešan zbor, na kar posebno pevce opozarjamo. Po ustanovitvi prosta zabava s petjem.

Iz drugih krajev. (Velika požara.) Dne 19. nov. je uničil požar židovski del mesta Sambor. — V Londonu pa je zgorel mestni oddelek City, v katerem so večinoma tovarne in skladišča. Škoda je nad milijon funtov šterlingov. Oškodovanih je okoli 300 tyrdk.

(Ne pijte spirita!) V Vikrečah pod Šmarno goro je neki star žganjepivec najprej popil pol litra šnopsa v prodajalnici, tega je plačal; ko pa se je prodajalničar odtegnil za hip iz prodajalnice, pouzmal je pijanček se cel liter spirita, šel na plano ter si ga vsega privoščil. Drugo jutro so ga našli mrtvega, kri mu je še vrela iz ust.

(Napad na Italijane v Braziliji.) 40 ljudi je iz države Minas Gereas prodrla v državo Espirito Santo in napadlo italjansko nalbino. Ubili so 6 Italijanov, 4 pa ranili. Lahov pač nikjer ne marajo, zato nabira italjanski slepar iz Vidma raje slovenske kmete za Brazilijo. Pozor!

(Orjaško ribo) so ujeli srbski ribiči v Donavi blizu Oršove. Riba tehta 198 kilogramov in ima 27 kilogramov kavijara. Vredna je 400 gld.

(Topovi brez ognja in poka.) Neki francoski častnik, polkovnik Humbert, je iznašel top, s katerim se bode dalo streljati brez ognja in poka. Francoska vlada je dala poskusiti ta top in poskušnja se je obnesla povoljno. Vojno ministerstvo namerava zaresno lotiti se te stvari.

(Koliko stane uprava jednega parnika.) Neki ameriški list je izračunil, da stane parnik, ki vozi od Hamburga v Novi Jork, v teku jednega tedna nič manje nego 100.000 gld., ako se zračunijo vse potreščine in plače služabnikov na parniku.

Loterijne številke.

Trst 20. novembra 1897: 56, 48, 4, 68, 7
Linc » » » 9, 17, 39, 30, 80

Fulard-svila 60 kr.

do 3 gld. 95 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših obrazcih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, kari-rana, pisana, damast itd. (blizu 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švicó se plača po dvoje.

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.